

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 180 Pengő, vidékre 200 Pengő

Japán hadműveleteket indított Indokinából Az igazság ellen nem lehet győzni — válaszolt Bulgária Angliának

Anglia csak eszköz Amerika kezében

(w. j.) Mára sem változott a világ képe. A hírek tovább érkeznek arról, hogy Amerika készülődik és Anglia egyre leplezetlenebbül lép fel Japán ellen. Mindezekben a hírekben legfeljebb csak annyi az új, hogy Amerika szerepe már kezd kibontakozni azok előtt is, akik eddig túlzásnak mondták ráfogni Amerikára azt, hogy csak addig támogatja az angol érdekeket, amíg az saját érdeke. Ma már a semleges sajtó állapítja meg, hogy Amerikával valahogy így állunk. Az e kérdés körül írt cikkek összefoglalójaként ma is ide lehet vetni egy megállapítást s ez így hangzik: Anglia csak eszköz Amerika kezében. Az események egymásból folyása valósággal láthatóvá válik, ha e meglátáson át figyeljük azokat. Nézzük hát a mai híreket, amelyek itt következnek:

Helsinki rövid finn-orosz határt követel

A finn sajtó napirenden tartja a kérdést, hogy miért is folytatnak északi testvéreink háborút az orosz „óriás” ellen, amely évszázadok óta elnyomatásban tartotta őket. Miután a finn újságok megállapítják, hogy bizony a mostani küzdelmek során máris kiderült, hogy nem is olyan hatalmas az orosz „óriás”, annak a finn óhajnak adnak kifejezést, hogy a megrajzolandó finn-orosz határ ne legyen hosszú, mert a kis finn nemzet nem védelmezhet oly hosszú sávu határt az oroszokkal szemben, mint amilyet eddig kellett megvédenie. E címen

viisszakövetelik egész Karéliát, amely tulajdonképp finn terület. Magukénak kívánják az egész északi Murmanszk vidéket is, melynek lapp lakosságához Finnországnak van annyi köze, mint az oroszoknak. A békés élet biztosításának feltétele ez — mondják Helsinkiben és hozzáfűzik, hogy bizony ehhez joga van Finnországnak, mert noha a téli háboruban és most is a finnek bebizonyították, hogy jó katonák, azért a finn nép magát a munka népének tekinti s be akarja bizonyítani, hogy a békében is éppúgy meg tudja állni helyét, mint a háboruban.

A bolgár belügyminiszter válaszolt Eden fenyegetésére

Eden, angol külügyminiszter még a múlt héten azzal fenyegette meg Bulgáriát, hogy a most dúló háború után, ha Anglia kerül ki győzelmesen a küzdelmekből, Bulgáriát földarabolják. E fenyegetésre Gabrovski bolgár belügyminiszter a bolgár diákság most ülésező kongresszusán válaszolt Edennek és azt mondta, hogy Bulgária népe felháborodva utasítja vissza Anglia szándékait, de nem fél az angol fenyegetéstől, mert Anglia nem győzhet. — Az igazság ellen ugyanis nem lehet győzni — mondotta a bolgár belügyminiszter. Megállapította még Gabrovski, hogy Bulgáriát ilyen fenyegetésekkel nem lehet eltántorítani a tengelytől, mert Bulgária sem a plutokrá-

ciák, sem pedig a kommunisták oldalára nem állhat. Bulgária az igazság politikáját követi úgy a belügyek, mint a külügyek terén. — Hogy mi az igazság politikája, arranézve egy finn sajtócikk felel. Ez azt mondja, hogy egy ország csak akkor beszélhet kül- és belpolitikai egységről, ha a nép legmélyebb érdekeit szem előtt tartva oldja meg a szociális kérdéseket. A nép csak így tudhatja, hogy önmagáért felelős s ezt a népek tudnia is kell. Finnország — mondja a finn sajtó — sem a télen, sem most nem állhatta volna meg helyét az oroszok ellen, ha már évekket ezelőtt nem szolgáltatott volna szociális igazságot.

Ausztrália is készül Japán ellen

Menzie, az ausztráliai miniszterelnök országát járta, de a külpolitikai helyzet feszültsége a fővárosba szökött, hogy részt vegyen a minisztertanácson, amely a Japán körüli eseményeket tárgyalta meg. Ez megállapította, hogy a japán körüli események Ausztrália érdekeit is sértik és hogy Ausztrália legészakibb határának Szingapurt tekinti. Ez tudvalevően a szíami félsziget legdélibb csücske és angol birtok. Tokió szerint úgy itt, mint a burmai angol vidékeken tovább szervezik az angol csapatok felvonulását. Washingtoni hír szerint Japán ma már

teljes mozgósításban áll. Ma már a világ minden lapja megállapítja, hogy az angol-japán összetűzés elkerülhetetlen. Az első lépés tegnap — hétfőn — már be is következett — mondják egyes lapjelentések. Japán ugyanis Indo-Kína területekről megindította első repülő-támadásait a kommunista Kína ellen. Anglia ezt provokációnak fogja tekinteni — állapítják meg az újságok — s a válaszáadás nem késhet. Itt jelentjük, hogy az angol támadástól tartó Sziám rádiófelhívásban kért segítséget a japánoktól.

Törökország fegyvert fog Perzsia védelmére

Hír szerint Sztalin parancsot adott ki a perzsa határon lévő orosz csapatok parancsnokának, hogy akkor lépjen át Perzsia határát, amikor azt jónak

látja. Törökország — mondja Róma — nem nézheti csukott szemmel azokat az eseményeket, amelyek Perzsia körül vannak kialakulóban. Törökország

politikai és gazdasági érdeke, hogy a Perzsia elleni bármily támadás esetén szomszédja segítségére siessen. Ankara ezt, fegyvert fogva meg is teszi — mondják a török jelentések. — Törökország védelmi készülődései tovább folynak.

Még tárgyal a francia minisztertanács

Keddreggeli jelentés szerint a francia minisztertanács hétfőn megtartotta döntő tanácskozásait, de eddig a hozott határozatról nem adtak ki hivatalos jelentést. Kétségtelen — mondják a jelentések. — hogy Franciaország a legszorosabb együttműködésben marad Németországgal, éppen ezért előrelátható, hogy afrikai kikötőinek védelmében is a németekkel együtt kíván dolgozni. Amerika ezt kihívásnak tekinti s újból fenyegeti Franciaországot, hogy megszakítja a diplomáciai viszonyt, ami egyértelmű a francia gyarmati kikötőknek Amerika részéről történendő megtámadásával.

Rövidesen megindul az anglielleni erélyes támadás

Az anglielleni támadás az egész vonalon folyik. Most azonban, hogy a napok rövidülnek, Berlin azt jelenti, hogy az angol Sziget-ország ellen rövidesen megindul az erélyes bombatámadások sorozata. Berliin megállapítás szerint Londonban erre már készülnek. Az időt két órával előreolták, úgy hogy most a londoni órák a moszkvaiakkal egy időt mutatnak. Erre azért volt szükség, hogy a munkásság a kora esti órákban meginduló támadások előtt hazaérkezhesen.

Szlovákia megoldja a zsidókérdést

A Hlinka-gárda érkekezletén felszólalások hangzottak el, amelyek a szlovákiai zsidókérdés azonnali megoldását követelik. Egyetlen módja van ennek — mondják a felszólalók — s ez az, hogy maradéktalanul végre kell hajtani a német zsidótörvényt. Határozat értelmében erre rövidesen sor is kerül — jelenti Berliin — s így Szlovákia lesz az első délkelet-európai állam, amely ezt a kérdést megoldja.

Rothschild család

Egyre jobban élénkül az északi államok gazdasági élete

Amerika mindenáron bele akar avatkozni Európa ügyeibe. Egyik oka ennek az is, hogy nem akarja az északi államokat elveszíteni. Bennünket magyarokat ez a kérdés közelről kell, hogy érdekeljen, mert nem közbűs, hogy a háború után lesz-e piaca búzáknak és egyéb terményeinknek. Ez a gondolat lebegjen előttünk, amikor olvassuk alábbi tudósításunkat:

Köztudomású, hogy az északi államok sohasem tartoztak azon államok közé, amelyek saját erejükből tudták volna szükségleteikről gondoskodni és mindig nagy mértékben rávoltak szorulva a külkereskedelmi kapcsolatokra. Miután ezek a kapcsolatok fejlett hajózásuk közvetítésével főként a nyugateurópai demokráta államokhoz és a tengerentúlhoz fűzték őket, arra lehetett volna számítani, hogy a tengeri háború, illetőleg Norvégiának és Dániának a németek részéről történt megszállásával gazdasági életük helyrehozhatatlan károkat fog szenvedni és az egyre fokozódó elszegényedés mártalékaivá lesznek. Ez a helyzet azonban a jelek szerint nem következett be.

A helsinki vámigazgatóság statisztikai hivatala a nemrégiben hozta nyilvánosságra májusig terjedőleg a finn külkereskedelem adatait. Eszerint a finn behozatal az év első öt hónapjában a múlt esztendő megfelelő időszakához képest 1.183 millió finn márkáról 3.413 millió márkára emelkedett. A májusi behozatal a múlt év májusának adataival szemben egymagában 470 millió márkáról 1.233 millió márkára növekedett. 1941 márciusától áprilisáig a finn behozatal 370 millió márkával, tehát 80 százalékkal, májusban pedig további 50 százaléknak megfelelő 400 millió márkával emelkedett. Míg 1941 első öt hónapjában a finn kivitel csak 526 millió finn márkáért ért el, ez a szám a folyó év júniusáig 1.561 millióra szökött fel. A finn kivitel ilyenformán az év első hónapjaiban a múlt évhez viszonyítva a szállítási nehézségek ellenére is közel megháromszorozódott. Ennek a ténynek jelentőségét nem sokkal csökkentti az a körülmény sem, hogy 1940. márciusáig Finnország súlyos önvédelmi harcot vívott, mert a külkereskedelem hónapról-hónapra fejlődő rohamos emelkedés állatkivitel terén is megfigyelhető. A márciusi 228 millió, az áprilisi 382 millió és a májusi 627 millió kiviteli adatok egymásmellé állítása egymagában is elég szemléletesen mutatja a fejlődést.

Svédország külkereskedelmi adatai nem mutatnak ugyan ilyen kedvező képet, az utóbbi hónapok fejlődési irányzata azonban itt is megnyugtató. A svéd behozatal, mely 78 millió koronával februárban érte el mélypontját, márciusban 107 millióra emelkedett, áprilisban és májusban pedig a 177 milliót is elérte. 1940. májusában Svédország behozatala 197 millió koronás értékével csak alig haladta meg a behozatalt. A svéd kivitel, mely 47 millió koronával ugyancsak februárban süllyedt a mélypontra, márciusban 87, áprilisban 112, májusban pedig 133 millió korona értéket ért el. E fejlődés méltatására jellemző példával szolgál a múltévi adatokkal való összehasonlítás: a svéd kivitel 1940. májusá-

ban 80 millió korona értékével lényegesen kevesebb volt és még a Skagerrak elzárása előtt (március) sem volt számottevően magasabb.

Dánia külkereskedelmét illetőleg statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, de a munkanélküliség csökkenéséből a termelési viszonyok javulására, tehát a gazdasági élet itt is mutatkozó megélénkülésére lehet következtetni. Még április elsején még 156.000 munkanélkülit mutattak ki, ez a szám május közepéig 92.000, május végéig pedig 70.000-re csökkent. A csökkenési irányzat, mint általánosságban mozgó utalásokból megállapítható, továbbra is folytatódik. E kedvező fejlődést a német gyáripari megrendeléseken kívül elsősorban a turfa-, barnaszén- és erdőkitermelés fokozódására lehet visszavezetni, ami ismét a gyáripar növekvő üzemanyagszükségletével van összefüggésben. A termelés növelésében különösen az üveg- és kerámiai-ipar, a vas- és fémipar, továbbá a faipar és élelmiszeripar vesz részt. A termelés fokozódásának ütemére jellemző, hogy a turfakitermelés a korábbi 400.000 tonnáról már kereken 2.500.000 tonnára emelkedett.

Az ugyancsak német megszállás alatt álló Norvégia gazdasági életének fellendülését szemléletesen írja le a június közepén visszatért dán tanulmányi bizottság: a munkanélküliség gyakorlatilag megszűnt, a szociális kiadások egy harmadával csökkentek, az építőipar tevékenysége rendkívüli mértékben növekszik, az árak szilárdak és részben csökkentek. A kamatlábakat és a lakásbéreket lecsökkentették, az élelmiszerellátás általában ki-

elégítő. A halászat háromszor annyit keresnek, mint két évvel ezelőtt.

Ezek az adatok minden esetre arra valóban, hogy Európa gazdasági élete a tengerentúli kereskedelmi kapcsolatokról függetlenül tudja magát és a megváltozott körülményekhez való rugalmas alkalmazkodással, tervszerű gazdaságpolitikával még háborús viszonyok között is módot lehet találni a gazdasági élet vérkeringésének és a termelés folytonosságának fenntartására.

(dr. n. l.)

A Z

EXTRA

nyolc évvel ezelőtt mindössze kísérletként indult el utjaira. A cigaretták között is típusokat különböztetnek meg a cigaretta gourmet-i. Az

EXTRA,

ha családfáját kutatjuk, tehetséges unokaöccse a Memphisnek. Sikerét nemcsak pompás anyagának, jó formájának köszönheti, hanem annak a körülménynek is, hogy valamilyen finom és el nem ódázható rágyújtási kényszer teszi kívánatossá. Most ez utóbbi tulajdonságát még fokozzák is.

Szent István napjára

ugy határoztak a cigaretta-készítés nagymesterei, hogy külön töltésben kerüljön forgalomba.

Tegnap délután Debrecenbe szállították a Turi-tanya csatájának sebesültjét

Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról a véres párbajról, amely tegnap délelőtt játszódott le az országhatáron levő Turi-tanya közelében. Munkatársunk első jelentése után most a következőkben számol be:

Az első pillanatokban is a borzalom színezetével véres esemény sokkal súlyosabb és komolyabb, mint azt hittük volna. Egyébként az eset lefolyásáról ezeket az újabb részleteket tudtuk meg:

Turi Mózes, fia és támadója vitáját erőlyes közbelépésével meg akarta akadályozni. Ez nem sikerült s ebben része volt a támadó társának is, aki egyébként a történés halálos áldozata lett. A támadás maga a későbbi megállapítások szerint nem a fiu, hanem a gazda ellen irányult. Turi István csak egy céltűvesztett és gurulatót kapott golyó sérültje lett.

Az apa a váratlan és frappáns támadás elől először úgy próbált kitérni, hogy a földre vetette magát, de az egyre hevesebben folytatódó tüzelésre önvédelemből válszólnia kellett. Turi Mózes 7-65-ös F. N. belga browling pisztolyát rántotta elő s kihasználva azt a percet, amikor támadója új tárat akart nyomni fegyverébe, egy teljes sorozatot küldött az elvakult ember bal tődején keresztül annak szívébe. Az rögtön összeesett és meghalt. A másik látva ezt, menekülni igyekezett, de egy percre sem hagyta abba a gyilkos tüzelést. Turi Mózes meg utánna. Eközben a súlyosan sérült fiu hasoncsuszva, mert másképp nem tudott, a tanya felé kezdett vándorolni. A nagy vérvesztés miatt azonban elalélt. Az apa, a különben eredményessé válható üldözést ek-

kor kénytelen volt félbeszakítani és a fiu segítségére sietni. Az időközben előbátorodó munkások karjukba vették a „Pista gyereket” és a messziről még lövöldöző golyóival mitsem törődve kocsira tették a fiatalembert és a városi állami kórházba szállították.

A percekig tartó véres párbaj drámai perceiben mintegy 50-60 lövés dördült el.

Turi Istvánt — miután a szalontai állami kórházba szállították — azonnal kisebb műtét alá vetették, mert a gurulatót kapott golyó a fiu bal bokáját, a lábfejhez vezető főbb ereket teljesen szétrombolta. Neheztette a tamponálást még az a körülmény, hogy csaknem három liter vérvesztéségtől elalélt beteggel kellett számolni. Ércsüptetésekkel és véghezvihető elszorítással végre sikerült a műtétet vezető dr. vitéz Balogh János igazgató-főorvosnak a vérzést elállítani és a beteg azonnali elszállítását lehetővé tenni. A délutáni órákban Debrecenből megérkeztek a mentők és kocsijukba emelték a szerencsétlenség súlyos áldozatát. Maga a szalontai kórházigazgató kísérte Debrecenbe betegét, ahol azonnal nagy műtétet hajtottak végre rajta. Félt, hogy csak teljes lábfej-amputációval lehet csak a fiatalembert megmenteni.

Nyomatott a kiadótulajdonos,
Gaál Sándor könyvnyomdájában,
Nagyszalontán Toldi-tér 15. sz. alatt.
Telefon: 60.

A HŐMÉRSÉKLET

reggel 7 órakor 15, délben 26 fok volt

Holnap: szerda

augusztus

13

Kat. Ipoly és Kassz.
Prot. Ipoly

— **Ki akar szalmafonással foglalkozni?** A város szociális irodája ma ezt a felhívást bocsátotta ki: Mindazok, akik a tél folyamán szalmafonással akarnak foglalkozni — jeleztközzenek összeírás végett folyó hó 13-án — kedden — délelőtt 9 órakor városháza emelet 2. számú szobájában. — Akik az összeírásból kimaradnak, a tanfolyamon belátható időn belül nem vehetnek részt s így a kereseti lehetőségtől elesnek.

— **Rothschild-család.** Ki ne hallott volna mesébeillő vagyonukról, egész világot behálózó pénzmanőverezésükről — hihetetlen gazdagságukról. Azt azonban kevesen tudják, hogy a Samuk közé tartozó Rothschild Náthán miként használta fel a waterlooi csata londonbaérkező hírére egy tőzdei manőverhez, amelyvel megalapozhatta a Rothschild-ház egész világra kiterjedő pénzügyi hatalmát. Erre ad feleletet a Hungária mozi mai bemutatója.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejthetetlen drága halottunk özv. BALOGH LAJOSNÉ szül. Szöllősi Erzsébet temetésén oly nagy számban megjelentek és részvételükkel fájalmunkát enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Gyászoló család.

— **Összeírják azokat, akik igényt tartanak a téli segélyezésre.** A polgármester elrendelte mindazok összeírását, akik igényt tartanak a téli segélyezésre. Az összeírásra vonatkozóan ezt a felhívást bocsátották ki: Mindazok, akik téli segélyezésre igényt tartanak, összeírás végett jelentkezzenek f. hó 13-án — kedden — délelőtt 10 órakor a városháza emeleti 1. számú szobájában.

— **A CÉLTUDATOS EGÉSZSÉGÁPOLÁS** egyik legfontosabb szabálya az, hogy az ember hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet igyon, mert ez a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

A kaszárnya udvarán mindenféle használt fa és deszka anyagok, hidlásnak való pallódeszka jutányos áron kapható. Ugyanott beton-kavics kapható köbméterenként 15 pengőért.

— **Zsirt kapnak a Munka-Központ tagjai.** A Munka-Központ szalontai tagozatának vezetősége a nehezebb fizikai munkát végző tagjai számára zsirt szerzett a város közellátási hivatalától. E célra a város egy mázsa zsirt bocsátott a Munka-Központ rendelkezésére. A Munka-Központ holnap — szerdán — kezdi meg a zsir kiváltására jogosító utalványok kiosztását. Az utalványt, melyre fejenként félkiló zsirt adnak ki, a Hangya fogja beváltani.

Nagyszalonta is megünnepli a felszabadulás évfordulóját

A felszabadult területek városai egymás után határozták el, hogy megünneplik a felszabadulás napjának évfordulóját. Ilyen határozatot az Erdélyi Párt vezetősége is hozott s erről értesítette a városok vezetőit. Ettől függetlenül Nagyszalonta városa is készül az évforduló megünneplésére.

A nagyszalontai ünnepség előkészítő bizottsága már meg is alakult s most dolgozik a műsoron.

Az évforduló napja szombatra esik. Az ünnepség mindenbizonnyal istentiszteletekkel kezdődik, az Országzászló előtt pedig a nap jelentőségét fogják méltatni.

HA A MAGYAROK az utódállamok módjára bántak volna a KISEBBSÉGEKKEL, MÁR RÉG NEM VOLNA KISEBBSÉG A KÁRPÁTMEDENCÉBEN — mondta Koós Ferenc a ruszin-magyar kultúresten

Jelentette a „Nagyszalontai Az Ujság”, hogy a vasárnapesti ruszin-magyar kultúresten Koós Ferenc református tanító mondott üdvözlő beszédet a Szalontán időző ruszin tanítókhoz. Ezt a beszédet most itt adjuk:

Két egyházban élő néptanítói találkoztak városunkban a nyári szünidő alatt — mondta Koós Ferenc ref. tanító, majd így folytatta: Ha pedig elfogadjuk igazságnak azt a megállapítást, hogy műveltségében él egy nép s hogy a tanító nagy százalékban a népélet kulturális sorhordozója, azt lehet mondani, hogy két nép találkozott itt. Az ilyen találkozásnak sokatmondó kölcsönhatásuk van. Beszédese alkalmak ezek, csak meg kell szólaltatni őket. Eleinte nehezen megy a beszéd, eleinte hallgatunk, mint egymás mellé ékelt idegen anyagok, de később mintha azonos érzelmek, gondolatok fűtenék a vérünket s mintha az ezeréves Nagy-Magyarország élő akarata eszményi célja szépülne mindnyájunk előtt. Hasonlók leszünk a vérvörök életéhez. A kisvérvörök is meg van a maga egyéni élete, mozgási és élettani szabadsága, de végül is minden dac nélkül, sőt életszükségleti önparancsból a nagyvérvör irányába lendül, hogy hűssá, csontia, agyvelővé, idegszállá, érzélemmé, gondolatá és célja legyen s közös akarattal járják majdan még a fiakban is az életfolytatás végneküliségét.

Igy képzelem el a ruszin testvérnépet a magyar mellett. Egy utat járunk a magyar birodalmi eszme vezérlete mellett és a magyar összetartó erőben megbizhatnak ruszin testvéreink. A magyar — minden dolgozállás mellett is — urnak született nép s kitűnően ért a vezetéshez. E mellett nemcsak művelt és katonanép, de feltétlenül jóindulatu és türelmes is. Ezt a kijelentést ezer esztendő igazolja. A magyar jó in-

Olcsó és szép nyomtatványok a Gaál Sándor könyvnyomdájában készülnek

dulatban kételkedni nincs joga senkinek sem. Tudom, hogy ezek ellenére vannak fájdalmak ruszin testvéreink szívében, melyek tűznyelven azt beszélnek, hogy a magyar kemény, bosszuálló nép. Nehéz dolog erre a kérdésre megnyugtató választ adni, de mert tudomásom van róla, nem akarok válaszadás nélkül elmenni e fájó és komoly kérdés mellett. Az elfogadható válasz a magyar sorsérzés magyarázatában van. Abban az önmagunkról alkotott véleményben, melynek fájó igazsága szerint már kezdettől fogva a halál és pusztulás sötét mélyének szélén járunk. Bennünket állandóan létünkben fenyegettek az életveszedelmek s míg mások gyarapodtak művelődésben és lélekszámban, mi nyitott sebbel, csapravert vérrel folyton a lét és nemlét nagy kérdése előtt álltunk. Ezzel

magyarázható, hogy az erős feszültségű lelkekből néha romboló szikrák is pattanak ki s csodálatunkra talán éppen olyankor, midőn az érintkezési felület talán nem is aláaknázott terep. Az égési sebeket azonban be kell gyógyítani és el kell felejtetni ruszin testvéreim, mert azokat nem a magyar ütötte, hanem a történelem és az idő, ez a két fogalom pedig sem minket, sem másokat nem kímél. El kell felejtetni annyival is inkább, mert a magyar örök baráti kezét nyújtott, a magyar barátságából pedig ezeréve mindig csak áldás hullott. Ezután sem lehet másképp. El kell felejtetni talán nem utolsó helyen azért is, mert mi őszintén megszerettük ruszin testvéreinket, mert szerény tiúszeletlenség, haladni, tanulni vágyó embereknek ismertük meg ruszin testvéreinket, kiknek van egy sajátos mindenekfeletti képességük: az ének-tudás. A dal pedig a lélek szárnya. Az a nép, amely folyton énekel s így állandóan emelkedni vágyik, sok reményre jogosít bennünket.

Mielőtt üdvözlő szavaimat befejezném, egy gondolatot szeretnék elmondani. Szeretnék rámutatni az elhagyott lelkekre. Minden népnek vannak ugynevezett senki fiai. Nem anyagi, hanem lelki szempontokra gondolok s azokat értem e kifejezés alatt, akiknek nincs határozott véleményük, álláspontjuk, akik a hitetlenség, a lelki levegőnélküliség üres terében fuldokolnak; akik nem tudnak bízni, hívó lélekkel lenni, mert az elbukás, a reménységvesztés kigyója már előre marja őket; akiknek az életében nincs eszményi egyenes; akiket logikátlan véletlenek és a szerencse szeszélyei vezetnek, mert nem lett urá felettük egy életirányító gondolat. Bizonyára otthon Kárpátalján, ruszin testvéreink között is vannak ilyen gazdátlan lelkek. A nép mindenik fiára, de ezekre különösképpen vigyázzunk s a tanító, az életformáló tanítsa meg nekik, hogy az ő életüknek is van egy igazi gazdája és hazája: Magyarország. S ti ruszin kartársak, ha ezt megteszitek nagy emberek lesztek nemcsak a mi számunkra, de saját népetek előtt is, mert az a nagy ember, aki célokat tud tűzni saját népe elé s ez a cél nem lehet más, mint becsületet, hűséget vetni, természetes következképp pedig boldogságot és megelégedést aratni e hazában. Ha ezt hiven megteszitek nagyobbak lesztek, mint az elemi erő, nagyobbak, mint a fizikai, törvény, mert történelmet csináltok. Ha hazamentek kezdjétek el ezt a történelemlírást. Aranybetűs munka lesz, ha becsülettel végzitek. Írjátok bele ebbe a történelembe, népetek lelkébe: Magyarország a mi hazánk. De ne csak írjátok, hanem éreztétek és éreztessétek is s e hit mellett vért pecsételt bizonyágtételre is tanítsátok meg őket ne csak szóval, hanem áldozatos élettel is. Ha így lesz, akkor Magyarország tudni fogja veletek szemben köteletségét. Éljen a magyar-ruszin barátság! Éljenek ruszin testvéreink! Éljen Nagymagyarország!

SPORT

Vasárnap délután 5 órakor az NSC a nagyváradi Kolping-Egyetértéssel játsza első őszi bajnoki mérkőzését, míg a Bocsky nagyváradon a MÁV-al.

Értesítés!

Értesítjük Nagyszalonta és vidéke n. é. közönségét, hogy

cipésműhelyünket

egyesítve a Toldi Miklós-tér 1 sz. alatt (Pápay-ház) **megnyitottuk.** Kérjük a mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását. — Tisztelettel: **Tóth József és Bondár Sándor** cipésmesterek.

A város egyik tisztviselője megjárta a galíciai harcteret

Még husvét előtt Szathmáry Imre dr-t Nagyszalontára helyezték a városi közigazgatáshoz. Az orosz konfliktus kitörésekor rövid ittléte után innen távozott, mert behívót kapott. A behívóparancsnak eleget téve csapat-testével részt vett a galíciai harcokban. Onnét most érkezett vissza s miután leszerelték, azonnal jelentkezett szolgálattételre a polgármesternél.

Szathmáry dr is egy hegyi alakulatnál teljesített szolgálatot. A galíciai harcok befejezése után, amikor csapataink elérték az ukrainai sikságot, ezeket a hegyi alakulatokat — nem lévén szükség rájuk — azonnal leszerelték.

— Valóságos diadalmenet volt galíciai előnyomulásunk — mondja Szathmáry dr. — Mindenütt, ahol keresztülhaladtunk, a lakosság nagy lelkesedéssel fogadott bennünket. Alig tettünk meg 50—60 kilométernyi utat, máris mindenütt magyar zászlókkal fogadtak bennünket. Megindulásunk előtt ugyanis a galíciai lakosság a németeket várta s épp ezért az első elfoglalt helyiségekben a német zászló lengett bevonulásunkkor. Jövetelünk híre azonban futótűzként terjedt s mindenütt megelőzte érkezésünket. Így a német zászló mellett már mindenütt ott volt a magyar trikolor is. Jártunk Stanislauban is. Itt a törvényszék udvarán a lemészároltak hullahegyére akadunk. A nemzeti érzésű ukránokat nemcsak itt, másutt is meggyilkolták az oroszok. Sokakat magukkal vittek s idegenben tették el őket láb alól. Meg kell állapítanom, hogy csapataink meleg fogadtatása nem külszínes volt, hanem az őszinte öröm megnyilvánulása. Maga ez a felszabadított ukrán nép is küzdött az orosz bolsevisták ellen. Megtették ugyanis azt, hogy mi helyst megtudták, hogy egy-egy orosz csapattest harcba keveredett, elvágta azok telefonpóznáit. Így mindig nagy fejtleniséget idéztek elő az orosz csapatok között, mert azok felsőbb parancs nélkül, sohasem tudták mit csináljanak. Erről az ukrán népről állították az oroszok azt, hogy a szovjet megszállás felszabadította őket...

Magukról az orosz katonákról és hadviselésről ezeket mondja Szathmáry dr :

— A fogságba került oroszok között sok volt a 16 éves gyerek. Ezeket egyszerűen úgy sorozták be, hogy az orosz anyakönyvi hivatalok meghamisították születési bizonyítványaikat és három évvel megöregítették őket. Ezek és kortársaik már az ő neveltjeik. Tőlük várták, hogy végrehajtják Sztalinék parancsait. Valóban harcol is ez a generáció, de nem tudja miért. Lélek nélküli állatoknak nevelték őket, akik csak pusztítani és gyilkolni tudnak. Cselekedeteik láttán a legegyszerűbb magyar katona megjegyzése is az volt, hogy „ilyenmit normális ember nem követ el!” A világ eddig úgy tudta, hogy az orosz katona jámbor, tehetetlen. Ilyennek mutatkozott be a múlt háborúban. Sztalinék új generációja azonban más...

Vadállat, akikkel Moszkva vérengző urai Európán át akartak gázolni...

Egy mai római hírünket közöljük még itt Szathmáry dr szavai kapcsán, mert az valósággal kiegészíti Szalonta város tisztviselőjének meglátását. Ez a mai római megállapítás így hangzik :

A garmadával előkerülő dokumentumok nap-nap után újabb bizonyítékokat szolgáltatnak arra nézve, hogy az oroszok célja Európa letiprása volt. A legújabb bizonyítékok fényt vetnek arra, hogy a szoviet tulajdonképp csak csak 1943-ban akart felvonulni

Európa ellen. Hogy szándékukról eltereljék a figyelmet még arra is képesek voltak, hogy megnevezési szerződést kötöttek Németországgal s közben gőzerővel készülődtek. Az angolok egyre jobban sietették őket. Anglia szorongatott helyzete miatt most augusztusban akartak támadni, miután azonban erről a németek kétségtelen bizonyítékokat szereztek s mert a lengyelországi német-orosz határon az oroszok egyre több határsétést követtek el, megindult az oroszországi hadjárat. Oroszország itt vesztette el a csatát, mert kétszer is hamarabb kényszerítették a hadbalépésre mint ahogy azt ő akarta...

Elkarikázott a kölcsönkerékpáron egy szélhámos fiatalember

Érdekes fejlemény érkezett a minap a rendőrkapitányságra, amely több héttel ezelőtt történtek nyomán kéri most a hatóságok segítségét.

Történt pedig, hogy Kálmán Imre szalontai mechanikus-villanyszerelő Hitler-utcán levő kerékpárkölcsönzőjében megjelent egy jólöltözött szürkezakó-ruhás fiatalember és egy órára kerékpárt bérelt, a tulajdonos távollétében meghatalmazott egyik lakótól. A használati díjat rendben kifizette és személyi adataként bediktálta: Nagy Lajos Kölesér-utca 44 szám. Felült aztán a kerékpárra s

azóta sem látták. Az igen türelmes kölcsönző hetekig várta, hogy az ismeretlen előkerüljön, de amikor a várás már reménytelenné vált, feljelentést tett a rendőrségen.

Kiderült, hogy a fiatalember álnevet használt és hamis lakcímet tüntetett fel. A bementett cím A Kölesér-utcában nem is létezik.

A rendőrség most körözést bocsájtott ki, az ismeretlen tettes ellen, aki Rex-gyártmányú E. 09363 gyártási számú Emergé, szürke-tömlös kölcsöngépen eltűnt a városból. — Az erélyes nyomozás folyik.

Értesítés

Az Önszegélyző Hitelszövetkezet, (volt Öreg piculás) Horthy Miklós-ut 14. szám, csütörtöki hetibetétes osztálya augusztus hó végével lezárul.

A teljes 3 évi befizetés szeptember hó első napjaiban az osztalékkal együtt kifizetést nyer. Mivel a felszámoló ciklus helyett mindig új ciklus indul, szeptember 1-vel a XXII. ciklust nyitjuk meg. Felkérjük azért városunk közönségét, hogy saját érdekében minél tömegesebben lépjen be ezen takarékosági osztályunkba, hogy a nehéz gazdasági helyzetben legyen hová fordulni a szükség idején.

Három év alatt bárki tekintélyes tőkét gyűjthet magának minden megerőltetés nélkül, azonkívül betétje arányában, már 8 heti befizetés után, azonnal gyors és olcsó kölcsönhöz juthat, anélkül, hogy bárkinek lekötöztetnie lenne.

Szövetkezetünk szolidaritását és megbízhatóságát garantálja 52 esztendő óta szimpla múltja, mindig előzékeny, gyors és pontos üzleti szelleme.

Beiratkozni minden csütörtökön, pénteken és szombaton lehet a hivatalos órák alatt Szövetkezetünk helyiségében, Horthy Miklós-ut 14. szám alatt, vagy Oláh Imre intézeti eljárónknál és Vigh Pál Irányi-téri (kereskedő) megbízottunknál, bármikor.

Tisztelettel : Az IGAZGATÓSÁG.

Apróhirdetések

Eladó egy 4 szobás, konyhás ház, nagy kerttel. Munkácsi-u. 41. 7—0

Ablak rolettákat Orbán Károly textilereskedőnél, Toldi-utca 6. vásároljon. 7—0

Egy 6 méteres létra és egy ág eladó. Honvéd-u. 57. sz. 2—2

Komplett világos, keményfa hálósobabutor eladó. Hitler Adolf-utca 11. 2—6

1282 négyszögöl gyümölcsös és veteményes a Szechenyi kertben eladó Értekezni lehet Mussolini-u. 1. 6—0

1 ügyes segéd és egy tanuló leány felvétetik. Kovács, női divatszalon.

Egy gyermekszerető mindenest keresek augusztus 15.-re. Rákóczi-ut 53. 1—2

Használt tankönyveket legmagasabb árral vesz a T. Balogh könyvkereskedés. Egy mindenest leányt azonnalra felveszek. 1—2

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

AKIT KETTEN SZERETTEK

Kisregény

Írta : HERMANN GÉZA

— 10 —

És Duci kedvtelten s kacagva játszott a titkosan szerető fiúval ; szitotta érzelmeit, az ügyes színésznői játékban tapsolva gyönyörködött, ahogy nap-nap után erősebb tüzeket látott lobogni a titkos berekben ! ... Utóbb démoni vágy fogta el, hogy kitérésre kényszerítse a lázongó vulkánt ! ... Óriási meglepetésére azonban a vulkán krátere nem nyílt meg, a várt szerelmi kitérés helyett egyszerre valami fagyasztó légkörbe burkolózott az ifju, ami megállásra kényszerítette a hódításaitól elbizakodottá lett szépasszonyt !

Duci ideig-óráig ha visszavonult is, a játszmát azért nem adta föl, csak azért sem ! ... Hiuságát bántotta most már ennek a gyerekegyetemnek óriási ellenálló lelki erőssége ! ... Ezt le akarta ő győzni mindenáron, hogy lábai elé bukassa aztán a behódolni nem akarót. Akár milyen nehéz lesz is a tusa, de megteszi, hogy aztán győzelmi mámorában annál jobban kacaghasson rajta ! ... Hanem a démoni Duci számításában Köhalmi-nál kifeledett vallamit, a jellemet ! ... Köhalmi mint okos ember, akit nem vezetnek a szenvedélyek, azt is észrevette, hogy ez a szép alkatba bujt ördögasszony csak játéktárgyként becsüli őt ! ... És azt a nőt, akit a sors bolondos szeszélye folytán ideálisan megszeretni kényszerült, kidobta szíve szentélyéből, háborgó érzelmeit a vasakarat béklyóiba verte s nyugodtan tanult lemondani egy oly beteges ideáról, aminek létjogosultsága nincs ! ... E lemondás sem volt fájo, mert elvette mérgét egy most keletkezett új érzélem, az Adél iránti valódi szeretem.

(folytatjuk)